

1. Documenten

Collegebericht - Beantwoording vragen cie. MID - Wijziging kapitaalstructuur ..	Pag. 2
Bijlage 1 Collegebericht Aandelen Meerlanden 30 juni 2020.pdf	Pag. 8
Bijlage 2 Collegebericht Aandelen Meerlanden 15 dec 2020.pdf	Pag. 11
Bijlage 3_ Beeldboek digitale versie definitief november 2020	Pag. 17

Collegebericht

Collegevergadering: 28-09-2021

Zaaknummer : 911376
 Team : Financieel Beleid Heemstede
 Portefeuillehouder : N.F. Mulder
 Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Collegebericht:

Dit collegebericht gaat in op de vragen die in de commissie middelen van 15 september jl. zijn gesteld over het raadsvoorstel "wijziging kapitaalstructuur Meerlanden Holding NV" dat behandeld wordt in de raad van 30 september 2021. Over de wijziging kapitaalstructuur Meerlanden is de raad eerder geïnformeerd in de collegeberichten van 30 juni 2020 en 15 december 2020 (hier bijgevoegd). Dit collegebericht sluit hierop aan.

1. *Waarom wordt gekozen voor het baseren van het aantal aandelen op huisaansluitingen terwijl de winst voornamelijk wordt gemaakt op bedrijfsafval en niet op de werkzaamheden voor huisvuil waarop de uniforme tarieven van toepassing zijn?*

Er is gezocht naar een in de afvalbranche gangbare maatstaf voor het aantal aandelen. De maatstaf dient objectief, meetbaar en toetsbaar te zijn. Daar voldoen de maatstaven aantal aansluitingen (tevens maatstaf voor de afvalstoffenheffing) of het aantal inwoners aan. Ook andere gemeentelijke samenwerkingsverbanden die zich richten op de afvalinzameling gebruiken het aantal aansluitingen als basis.

De aandeelhouders van Meerlanden zijn in het verleden toegetreden met verschillende grondslagen: de oprichtende gemeenten naar rato van inwoners maar de nieuwe toetreders daarna naar rato van aantal aansluitingen of naar rato van het aantal inwoners. Enkele gemeenten hebben relatief weinig aandelen kunnen kopen zonder grondslag. Ook hebben sommige gemeentelijke fusies zich niet automatisch vertaald in uitbreiding van het aantal aandelen.

2. *Waarom kan Noordwijk niet gewoon aandelen kopen die Meerlanden extra uitgeeft en zo toetreden?*

Er is binnen de huidige governance van Meerlanden geen helder kader of beleid afgesproken op welke grondslag het aantal aandelen wordt bepaald dat een aandeelhouder houdt. Dat komt tot uitdrukking in de huidige aandelenverhouding. De huidige aandelenverhouding is niet te herleiden tot een eenduidige grondslag. Er is ook geen beleid waarin is opgenomen dat een nieuwe aandeelhouder aandelen verkrijgt door een emissie van nieuwe aandelen door Meerlanden of door een herverdeling tussen de zittende aandeelhouders onderling en over hoeveel aandelen het dan gaat en tegen welke prijs.

Een helder kader draagt bij aan de doelstelling van Meerlanden om het voor de huidige aandeelhouders aantrekkelijk te houden om aandeelhouder te blijven en voor nieuwe gemeenten aantrekkelijk te maken om toe te treden. Dit kader is nu in de nieuwe kapitaalstructuur opgenomen en bevat beleid over het aantal aandelen dat iedere aandeelhouder houdt, het aantal aandelen dat een nieuwe

Collegebericht

Collegevergadering: 28-09-2021

aandeelhouder verwerft, op welke manier dat gebeurt en tegen welke prijs. Noordwijk koopt dan aandelen op basis van het vastgestelde beleid in de gewijzigde kapitaalstructuur. Zonder dat beleid is het onduidelijk hoeveel aandelen Noordwijk kan verwerven, van wie ze die koopt en tegen welke waarde.

3. *Kan er een beter onderhandelingsresultaat behaald worden (bijvoorbeeld door meer tijd)?*

Heemstede heeft steeds benadrukt dat er tijd nodig was voor een zorgvuldige voorbereiding en een gedegen voorstel waarin alle aandeelhouders zich kunnen vinden. Het oorspronkelijke tijdsplan is door Heemstede verlengd. De eerdere collegeberichten moeten hiermee in samenhang worden gezien en informeerden de raad over het onderhandelingsproces. Heemstede is daarbij niet akkoord gegaan met het eerste voorstel en heeft de tijd benut om onder meer nauwkeurig (extern) onderzoek te doen naar alternatieven voor Heemstede en dit in de onderhandelingen met de andere deelnemers in te brengen. Hieruit is onder meer het transitie-aandeel naar voren gekomen en het rendementspercentage van 5%. Hiermee is het meest optimale onderhandelingsresultaat voor Heemstede bereikt. De voorgenomen toetreding van Noordwijk staat een verdere verlenging van het tijdsplan in de weg.

4. *Wat zijn de gevolgen als de raad “nee” zegt tegen het voorgenomen besluit tot verkoop?*

Wanneer Heemstede “nee” zegt tegen de voorgenomen verkoop van aandelen wordt Meerlanden als bedrijf “op slot” gezet. Dit heeft 3 directe gevolgen:

1. Verlaging van de financiële slagkracht van Meerlanden;
2. Het wordt onmogelijk om de fusiegemeente Noordwijk te laten toetreden tot Meerlanden per 1 januari 2022. Daarmee is er een groot risico dat Noordwijk als gehele gemeente (dus inclusief de huidige deelnemer Noordwijkerhout) zal vertrekken uit Meerlanden;
3. Meerlanden kan minder goed invulling geven aan de opgaven van de gemeenten in de transitie naar een circulaire economie.

De verlaging van de financiële slagkracht van Meerlanden heeft een negatieve invloed op de rendementsontwikkeling van Meerlanden (zie ook de beantwoording op de vragen 9 en 10 over risico en groei). En daarmee leidt dit tot een structureel lagere dividenduitkering voor de aandeelhouders. Bovendien leidt de verlaging van de financiële slagkracht ertoe dat er minder goed nieuwe activiteiten op het gebied van de circulaire economie ontplooid kunnen worden (bijvoorbeeld een 2e vergistingslocatie in de Duin- en bollenstreek of een installatie voor luierreycling). Meerlanden geeft aan dat deze activiteiten naar verwachting binnen enkele jaren bijdragen aan de winstgevendheid van Meerlanden en daarmee leiden tot een hoger dividend voor de aandeelhouders. Dit hogere dividend kan naar verwachting het nadeel compenseren dat bij Heemstede optreedt na afloop van de 10-jaars termijn van het transitie-aandeel.

Collegebericht

Collegevergadering: 28-09-2021

5. *Kan de aandeelhoudersvergadering van Meerlanden afdwingen dat Heemstede haar aandelen moet verkopen? Als dat zo is, wat zijn dan de kansen van Heemstede om dit juridisch tegen te houden?*

Op de afdwingbaarheid is reeds ingegaan in het 2e collegebericht van 15 december 2020. Heemstede heeft dit betrokken in het extern juridisch advies. De aandeelhoudersvergadering van Meerlanden (AVA) heeft de toekomstbestendigheid van Meerlanden en een “fair share” verdeling van het rendement onder de aandeelhouders als urgentie benoemd. Hierop is ingegaan in het 1^e collegebericht van 30 juni 2020. Heemstede heeft als enige aandeelhouder aangegeven bedenkingen te hebben gezien het grote belang voor Heemstede. Wanneer Heemstede als enige in de aandeelhoudersvergadering van Meerlanden (AVA) tegen stemt op het wijzigingsvoorstel wordt het voorstel aangenomen. Gesteld kan worden dat het besluit het ondernemingsbelang dient om objectieveerbare redenen. Daarnaast wordt Heemstede een redelijke compensatie geboden. Indien Heemstede ondanks het in meerderheid genomen besluit niet wil verkopen kan de AVA de rechter om een oordeel vragen. Uit het extern onderzoek is naar voren gekomen dat het zeer aannemelijk is dat de rechter een dergelijk verzoek honoreert en dat Heemstede wordt verplicht zich te conformeren aan het wijzigingsbesluit. Het is belangrijk hierbij te realiseren dat een dergelijk verzoek niet vanuit Meerlanden plaatsvindt maar vanuit de AVA. De aandelenverhouding is een zaak van de deelnemers onderling. Uit het eerder in de AVA aangenomen uitgangspunt om te streven naar unanimiteit in de besluitvorming over het uiteindelijke voorstel kan worden opgemaakt dat het niet de intentie is om dit te doen maar juridisch kan het wel en de positie van Heemstede is daarbij zwak.

6. *Wat zijn de gevolgen van de jaarlijkse herijking en houdt Heemstede wel voldoende zeggenschap bij het circulair inzamelen en verwerken?*

Onder de deelnemende gemeenten zijn er “groeigemeenten”. Het hanteren van een toetsbare, meetbare en objectieve maatstaf voor het aantal aandelen (namelijk het aantal aansluitingen) maakt het noodzakelijk jaarlijks het aantal aandelen te herijken om scheefgroei te voorkomen. Hierbij kopen en verkopen de gemeenten niet rechtstreeks onderling aandelen; koop en verkoop vindt plaats via Meerlanden. Omdat Heemstede niet sterk groeit zal er sprake zijn van een teruglopend aantal aandelen ten opzichte van het totale aantal aandelen dat door Meerlanden is uitgegeven (“verwateren” van de aandelen). Omdat de groeigemeenten ook meer omzet inbrengen in Meerlanden kan worden verwacht dat hierdoor de hoogte van het dividend van Heemstede niet nadelig wordt beïnvloed.

De huidige en de nieuwe governance van Meerlanden schrijft voor dat alle besluiten van de aandeelhouders genomen moeten worden met een meerderheid van ten minste 2/3e van de uitgebrachte stemmen. Dat heeft tot gevolg dat geen enkele gemeente alleen een besluit kan bewerkstelligen, maar altijd de instemming van andere gemeenten nodig heeft om aan een meerderheid te komen. Gezien de omvang van het belang van Haarlemmermeer, heeft deze gemeente als enige gemeente een blokkerende stem. Zo wordt het strategisch plan met daarin bijvoorbeeld circulair inzamelen en verwerken altijd met 2/3e meerderheid besloten, waarbij Meerlanden en haar aandeelhouders streven naar unanimiteit in de besluitvorming. De zeggenschap over het circulair inzamelen en verwerken zit niet alleen bij de aandeelhouders, maar ook bij de opdrachtgevers. Dit zijn

Collegebericht

Collegevergadering: 28-09-2021

dezelfde gemeenten. Per opdrachtgever wordt een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesproken waarbij Heemstede gemeentespecifieke afspraken met Meerlanden kan maken, die niet onderworpen zijn aan de onderlinge zeggenschapsverhoudingen tussen aandeelhouders. Heemstede houdt daarmee de gehele zeggenschap over haar eigen DVO en daarmee over de uitvoering van haar eigen gemeentelijke beleid.

7. *De raad ontvangt graag het laatste strategisch plan van Meerlanden en een reactie van Meerlanden hierop.*

Het strategisch plan 2020 – 2024 is in de algemene vergadering van aandeelhouders van december 2019 goedgekeurd. Bijgaand ontvangt u het beeldboek dat de strategie van Meerlanden weergeeft. Momenteel wordt dit plan conform de besluiten uitgevoerd.

8. *Wat als Heemstede uit Meerlanden stap ("buy-out")?*

Als dit voor de voorgenomen wijziging van de kapitaalstructuur gebeurt dan wordt het kader voor uittreden bepaald door de volgende factoren:

1. De huidige aandeelhoudersovereenkomst;
2. De huidige DVO;
3. De Wet Overgang van Onderneming.

Ad 1. Huidige Aandeelhoudersovereenkomst

In de huidige aandeelhoudersovereenkomst uit 2001 is niet geregeld hoe een aandeelhouder uit kan treden als aandeelhouder van Meerlanden. Deze aandeelhoudersovereenkomst is gesloten tussen de gemeenten onderling: Meerlanden is géén partij in deze overeenkomst. Uittreden kan alleen nadat met de andere aandeelhouders in overleg is getreden over de voorwaarden en tegen welke prijs. Dit is dus een zaak tussen de aandeelhouders onderling. Of er kopers van de aandelen zullen zijn en wat de prijs is waarvoor aandelen worden overgenomen staat niet vast. Statutair is nog geregeld dat Heemstede ook zelf een koper kan zoeken maar daarbij geldt dat deze moet voldoen aan de kwaliteitseis (i.c.: een gemeente). De prijs moet door onderhandeling tussen Heemstede en de koper tot stand komen. (artikel 10 tot en met 15 van de huidige statuten).

In de nieuwe aandeelhoudersovereenkomst wordt uittreden wel geregeld: Meerlanden koopt dan de aandelen tegen de intrinsieke waarde. Dit biedt zekerheid voor het kader waarmee een uittredende gemeente te maken krijgt.

Ad 2. De huidige dienstverleningsovereenkomst (DVO)

Aangezien aandeelhouderschap een voorwaarde is voor de inbestedingsmogelijkheid van de dienstverlening betekent het einde van het aandeelhouderschap ook dat de dienstverlening niet meer door Meerlanden uitgevoerd kan worden. Heemstede zal deze dienstverlening dan zelf moeten uitvoeren of moeten aanbesteden aan de markt. De huidige dienstverlening is contractueel geregeld in de DVO. In deel A is de looptijd en de consequentie van een eventuele opzegging geregeld. Er kan sprake zijn van een vergoeding van desintegratiekosten. Opgemerkt wordt nog dat het voor inbesteding noodzakelijk is over aandelen te beschikken; ook bij een ander inzamelbedrijf zal Heemstede zich moeten inkopen omdat anders aanbesteed moet worden.

Collegebericht

Collegevergadering: 28-09-2021

Ad 3. De wet Overgang van Onderneming

Daarnaast speelt nog het wettelijke kader “Overgang van Onderneming”. Dat betekent kort samengevat: “mens volgt werk” met behoud van hun arbeidsvoorwaardelijke rechten. Dat betekent dat Heemstede een verantwoordelijkheid heeft om het personeel onderdak te bieden dat bij de werkzaamheden die voor Heemstede worden uitgevoerd betrokken is. Of bij de gemeente zelf, of bij een marktpartij. Onlangs heeft dit eerder gespeeld bij een gemeente inzake de beëindiging van de overeenkomst Beheer Openbare Ruimte. Hierin heeft de overgang van het personeel een prominente rol gespeeld, inclusief de uitspraak van de aandeelhouders dat de andere gemeenten geen financieel nadeel mogen ondervinden van een beëindiging van de overeenkomst. Ter informatie: de AVA stemde ook in met een juridisch traject indien er geen oplossing zou worden gevonden.

9. Wat gebeurt er als Meerlanden niet kan groeien? Stijgt het risico van Heemstede met de toetreding van Noordwijk?

Het risico van Heemstede als aandeelhouder daalt door de toetreding van Noordwijk. Meerlanden ontvangt extra aandelenkapitaal, hetgeen de financiële slagkracht van Meerlanden vergroot (hier is onder vraag 4 op ingegaan). In de huidige kapitaalstructuur loopt Heemstede ook risico. Toetreding van Noordwijk en vergroting van de financiële slagkracht van Meerlanden verlaagt het risico van de zittende aandeelhouders. Groei is belangrijk om Meerlanden als sterke speler te kunnen positioneren op de markt.

10. Hoe groot is Meerlanden als speler in de markt? Wat kan Meerlanden beter als zij groter wordt? Is dat ook beter voor Heemstede?

Meerlanden behoort bij de top 5 van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden op het gebied van de afvalinzameling en het beheer van de openbare ruimte. Gemeentelijke samenwerkingsverbanden die groter zijn dan Meerlanden zijn bijvoorbeeld ROVA, Circulus-Berkel en Twente Milieu. De markt kent ook enkele grote landelijk opererende internationale spelers als Prezero (voorheen Suez) en Renewi en veelal kleinere regionale spelers als bijvoorbeeld GP Groot. Die bedienen vooral de bedrijvenmarkt en richten zich op het verwerken van de afvalstromen en minder op de inzameling bij gemeenten. Daarnaast zijn er spelers actief die vooral als primaire taak hebben om afval te verwerken, zoals AEB, Omrin en HVC. De markt voor verwerkers is in het algemeen sterk kapitaalsintensief en technocratisch van aard, de inzamelmarkt is personeelsintensief en dienstverlenend van aard.

Er is overigens de laatste 10 jaar een beweging dat meer gemeenten zich op het gebied van afvalinzameling en beheer openbare ruimte aansluiten bij samenwerkingsverbanden omdat de markt voor aanbestedingen niet goed functioneert.

Als Meerlanden groter wordt (waarbij de omvang van de groei begrensd wordt door de wens om het regionale en herkenbare karakter te behouden) kan zij meer investeren in kennisontwikkeling en advisering over de beste opties om de ingezamelde huishoudelijke afvalstromen zo circulair mogelijk te verwerken tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Met deze kennis adviseren zij de gemeenten nog beter over een optimale inzamelstructuur die haar bewoners in

Collegebericht

Collegevergadering: 28-09-2021

staat stelt zich zo goed mogelijk van hun afvalstromen te ontdoen en zo te komen tot zo schoon mogelijke grondstofstromen voor de recyclers en verwerkers. Tegelijk heeft Meerlanden meer financiële slagkracht om op regionale schaal verwerkingsinitiatieven aan te jagen, zoals bijvoorbeeld de luerrecycling.

Het belang voor Heemstede is dat zij voor de vormgeving van het afvalbeleid en de inzamelstructuur profiteert van de kennis die Meerlanden ontwikkelt. Daarnaast zorgen de initiatieven die Meerlanden ontwikkelt - mede door haar financiële slagkracht - voor een stijging van de nettowinst. Dat leidt op termijn tot hogere dividenduitkeringen die ook aan Heemstede ten goede komen.

11. Kan Meerlanden worden overgenomen? Is het niet beter als dit een grote partij is? Waarin onderscheidt Meerlanden zich van de grote partijen?

Meerlanden is een intergemeentelijk samenwerkingsverband, opgericht om de wettelijk taak van gemeenten uit te voeren inzake het ophalen van huishoudelijke afvalstromen. Door de gekozen juridische vorm, een Naamloze Vennootschap, zijn de gemeenten ook aandeelhouder in dit samenwerkingsverband. Het aandeelhouderschap waarborgt dat gemeenten deze wettelijke taak via investering bij haar bedrijf kan onderbrengen (als ware het een eigen onderdeel van de gemeente). En dat er bestuurlijke zeggenschap over het bedrijf is. De aandeelhouders van Meerlanden vinden die bestuurlijke zeggenschap en de bestuurlijke herkenbaarheid en invloed van individuele gemeenten en het regionale karakter van het bedrijf van strategisch belang: voldoende schaal, maar ook een sterke binding met elke deelnemende gemeente. Het is dus in gezamenlijkheid met de aandeelhouders zoeken naar de juiste balans tussen groei en het behoud van invloed en zeggenschap. Dat waarborgt het best dat de doelstellingen gerealiseerd worden die gemeenten hebben op het gebied van de afvalinzameling, het beheer van de openbare ruimte, alsmede in de afvalverwerking en het bereiken van de circulaire economie op regionale schaal. Op dat punt onderscheidt Meerlanden zich van andere partijen. In het algemeen zullen grote partijen van nature minder inspelen op de wensen van individuele gemeenten. Daar ligt juist de kracht van Meerlanden.

Alleen gemeenten kunnen aandeelhouder van Meerlanden zijn (kwaliteitseis aan een aandeelhouder). Theoretisch is elke NV over te nemen. De aandeelhouders dienen daar samen een besluit over te nemen. Als de overnemende partij geen gemeente is, is daar ook een statutenwijziging voor nodig.

Bijlagen:

1. Collegebericht 30 juni 2020
2. Collegebericht 15 december 2020
3. beeldboek digitale versie definitief november 2020

Collegebericht

Collegevergadering: 30 juni 2020

Zaaknummer : 639734
 Afdeling : Directie Ruimte
 Portefeuillehouder : N.F. Mulder
 Openbaarheid : Openbaar

ONDERWERP: Aandelen Meerlanden

Collegebericht:

Bij de beantwoording van de vragen over de voorjaarsnota is in het ambtelijk spreekuur toegezegd een toelichting te geven op het onderzoek dat verricht wordt naar de aandelenstructuur van Meerlanden. Die toelichting is opgenomen in dit collegebericht.

Historie

Meerlanden is in 1997 opgericht door de gemeenten Haarlemmermeer en Aalsmeer. In 2001 is de gemeente Heemstede toegetreden samen met Noordwijkerhout en Bloemendaal (dit betrof de toen nog zelfstandige gemeente Bennebroek). In de jaren 2002 tot en met 2011 zijn vervolgens nog de gemeenten Diemen, Hillegom, Haarlemmerliede & Spaarnwoude (toen nog zelfstandig, nu onderdeel van Haarlemmermeer) en Lisse toegetreden. Alleen de gemeenten Haarlemmermeer, Aalsmeer en Heemstede hebben hun milieustraten ingebracht.

Doel Meerlanden

Het gezamenlijk uitvoering geven aan de overheidstaak ophalen huisvuil. Om als Meerlanden te kunnen inbesteden (dus de opdracht aan Meerlanden te mogen verstrekken zonder dat een aanbestedingstraject verplicht is) dient elke deelnemer tenminste 1 aandeel te hebben.

Meerlanden verzorgt daarnaast ook het ophalen van bedrijfsafval, vooral gericht op bedrijven in de gemeenten die ook aandeelhouder zijn. Deze activiteit bepaalt de hoogte van het dividend; de winst wordt niet gemaakt in het publieke deel. Meer deelnemende gemeenten betekent meer toegang tot bedrijven in die gemeenten.

Aandelenverhouding, stand van zaken

Bij toetreding aan Meerlanden moeten de gemeenten aandelen aankopen. De aankoopprijs van deze aandelen was steeds tegen de toen geldende intrinsieke waarde (koerswaarde). Als basis voor het aantal te kopen aandelen is echter niet altijd dezelfde grondslag gebruikt. Bij 6 gemeenten was dat inwoneraantal, bij 2 gemeenten was dat aantal aansluitingen en bij 1 gemeente is de basis zelfs niet herleidbaar. Daarnaast was het voor een aantal gemeenten niet mogelijk het aantal aandelen dat op basis van de grondslag zou moeten worden gekocht daadwerkelijk aan te schaffen omdat de gemeenten Heemstede, Bloemendaal en Haarlemmermeer geen aandelen wilden verkopen.

Meerlanden geeft aan dat groei van Meerlanden noodzakelijk is. Daarvoor heeft men 2 argumenten:

1. het innemen van een onderscheidende positie als regionaal circulair bedrijf door middel van samenwerking met gemeenten om komen tot een circulaire regio en realisatie van duurzaamheidsdoelstellingen in de regio; rekening

Collegebericht

Collegevergadering: 30 juni 2020

- houdend ook met de groei van (het aantal) gemeenten en het belang van schaalgrootte;
2. aantrekkelijk maken en houden dat gemeenten in de regio samenwerking met Meerlanden zoeken, toetreden als aandeelhouder en blijven. Aandeelhouders maken gebruik van inbesteding bij het verlenen van opdrachten aan Meerlanden.

Daarnaast heeft een aantal gemeenten aangegeven dat er geen sprake is van een "fair share" verdeling bij het dividend. Dividend zou gekoppeld moeten zijn aan het volume van opdrachten dat de gemeenten inbrengen bij Meerlanden.

De herverdeling van aandelen mag geen financieel effect voor Meerlanden zelf hebben.

Voorstel tot herverdeling aan delen

In de aandeelhoudersvergadering van Meerlanden (december 2019) is besloten tot een onderzoek door Meerlanden naar het rechte trekken van de scheefgroei en is onderstreept dat rekening gehouden moet worden met de argumenten (randvoorwaarden) van zowel Meerlanden als de gemeenten die om een verdeling verzoeken die overeenkomt met het "fair share" uitgangspunt. Zowel kopende als verkopende gemeenten moeten zich hierin kunnen vinden.

De overige randvoorwaarden zijn eenvoud en flexibiliteit en geen speculatieve prijsvorming aandelen.

Een gespecialiseerd bureau heeft inmiddels een voorstel gepresenteerd waarop de aandeelhoudersvergadering van Meerlanden in december 2019 positief heeft gereageerd met uitzondering van Heemstede.

Voorstel grondslag aandelen

Het voorstel komt kort gezegd op het volgende neer: als grondslag voor het aantal aandelen dat een deelnemer bezit, wordt het aantal aansluitingen gekozen. Dit leidt tot een afname bij Heemstede van zo'n 4,9%. Relatief gezien is dit de grootste afname bij de deelnemende gemeenten. Alleen de gemeenten Haarlemmermeer en Diemen gaan er ook op achteruit maar bij Diemen kan de kanttekening worden gemaakt dat dit een groeigemeente is. Elke 3 jaar wordt de verdeling herijkt: omdat Diemen steeds groter wordt zal hun aandeel in Meerlanden (en dus in het dividend) dan stijgen.

Voorstel grondslag dividendverdeling

Bij de dividendverdeling wordt onderscheid gemaakt in een publiek domein van de deelnemende gemeenten (huisvuil en onderhoud in de openbare ruimte) en een overig deel (ophalen bedrijfsafval). *Opmerking: de winst maakt Meerlanden in het overige, bedrijfsmatige deel (met bedrijfsafval). Het grootste deel van het dividend is hieraan toe te rekenen.*

De grondslag voor verdeling in het publiekdomein is de omzet die de gemeente inbrengt in het publieke domein ten opzichte van de totale omzet publiek domein. De grondslag voor het overige deel (waar de winst gemaakt wordt) is het aantal (herverdeelde) aandelen.

In beide grondslagen daalt het aandeel van de gemeente Heemstede sterk. Afgezet tegen het dividend over 2018 (€ 1.343.000) komt dit neer op een bedrag van € 65.600 negatief voor Heemstede.

Collegebericht

Collegevergadering: 30 juni 2020

Argumenten Heemstede tegen voorgestelde herverdeling aandelen en dividendgrondslagen

Heemstede heeft moeite met het herverdelingsvoorstel om de volgende redenen:

1. Eigenaarschap (in de vorm van aantal aandelen) staat los van inbreng van omzet in Meerlanden;
2. Heemstede heeft met haar vroege toetreding het risico van Meerlanden gedragen waarmee nu het vermogen is opgebouwd om investeringen in de toekomst (zoals het warmtenet) te kunnen doen. De herverdeling van aandelen tegen intrinsieke waarde leidt ertoe dat Heemstede niet meer profiteert van het rendement hiervan in de toekomst;
3. Het structurele nadeel in dividenduitkeringen is onevenredig hoog voor Heemstede.

Adviesopdracht

Het voorstel voldoet volgens de andere deelnemers van Meerlanden aan de gestelde randvoorwaarden (zie onderdeel “argumenten voor het rechtekken van de ontstane scheefgroei”). Daarom is de opdracht door Heemstede verstrekt aan een gespecialiseerd bureau waarin het voorstel wordt getoetst op billijkheid (onder meer door vergelijking met andere soortgelijke organisaties als Meerlanden) maar waarin tevens wordt nagegaan of en hoe het nadeel voor Heemstede beperkt zou kunnen worden.

Meerlanden heeft aangegeven te streven naar een unanieme instemming met een voorstel tot herverdeling. Het proces bij Meerlanden is gericht op een besluit in de aandeelhoudersvergadering van december 2020.

Vervolg

Zodra het in opdracht van Heemstede verrichte onderzoek geleid heeft tot een definitieve rapportage, zal deze ingebracht worden in de verdere discussie met Meerlanden en de andere aandeelhouders.

De raad zal op de hoogte gehouden worden van de voortgang in deze discussie.

Collegebericht

Collegevergadering: 15 december 2020

Zaaknummer : 759113
 Afdeling : Team Financieel Beleid Heemstede
 Portefeuillehouder : N.F. Mulder
 Openbaarheid : Niet actief openbaar

ONDERWERP

Collegebericht: aandelen Meerlanden

Aanleiding

In dit collegebericht geven wij de stand van zaken weer rond de wijziging kapitaalstructuur ("herstructurering aandelen") Meerlanden. Dit in vervolg op ons collegebericht van 30 juni jl. waarin wij u onder meer ook hebben geïnformeerd over de adviesopdracht aan Deloitte. De uitkomsten uit deze adviesopdracht hebben wij ingebracht in de overleggen met Meerlanden en de deelnemende gemeenten en u vindt ze als zodanig ook samengevat terug in dit bericht over de stand van zaken.

Doelstellingen en randvoorwaarden wijziging kapitaalstructuur

De aanpassing kapitaalstructuur kent de volgende doelstellingen:

1. Aantrekkelijk voor bestaande en voor nieuwe aandeelhouders;
2. Eenzelfde grondslag voor iedere aandeelhouder met ordentelijke transitie;
3. Op lange termijn houdbaar model.

Binnen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) van Meerlanden zijn daarvoor de volgende randvoorwaarden geformuleerd:

1. Inbesteding (aandeelhouderschap volgt uit inbreng dienstverlening);
2. Flexibel en eenvoudig;
3. Duurzaam aandeelhouderschap;
4. Geen speculatieve prijsvorming;
5. Ordentelijke transitie.

Probleemstelling

Het bezwaar van Heemstede tegen de wijziging van de kapitaalstructuur van Meerlanden en de reden voor het eigen onderzoek richt zich op de volgende punten:

1. het wegvallen van structurele dividendinkomsten voor Heemstede anders dan door een daling van de winst bij Meerlanden. Heemstede gaat van een belang van 13,4% naar 8,5%. De verkoopopbrengst van te verkopen aandelen is onder meer door de lage rentestand onvoldoende om de wegvallen rente-inkomsten te dekken. Verder heeft Heemstede door de verkoop van Eneco geen extra behoefte aan liquide middelen (een overschot aan liquide middelen dient verplicht uitgezet te worden bij het rijk waarbij de rente-opbrengst nihil is).
2. de in de herstructurering voorgestelde koppeling tussen ingebrachte omzet en aandeel in het dividend. Heemstede heeft relatief veel aandelen door de vroege toetreding tot Meerlanden. Het op basis hiervan grotere aandeel in de winst wordt door Heemstede beschouwd als vergoeding voor de gelopen risico's over het ingebrachte kapitaal. Heemstede ziet geen relatie met jaarlijks

Collegebericht

Collegevergadering: 15 december 2020

ingebrachte omzet omdat de winst van Meerlanden nauwelijks ontstaat uit de publieke activiteiten (ophalen huisvuil en onderhoud openbare ruimte).

De verschuiving in zeggenschap speelt minder een rol door het grote belang dat de gemeente Haarlemmermeer binnen Meerlanden heeft en houdt (van 53% naar 45,8%). Bij wijzigingen waarvoor een 2/3^e meerderheid vereist is kan geen enkele deelnemer om de gemeente Haarlemmermeer heen.

Uitkomsten van het onderzoek

Afdwingbaarheid

Door Deloitte is onderzocht in hoeverre Heemstede juridisch de voorgenomen wijziging van de kapitaalstructuur (herstructurering van aandelen) tegen kan houden in de algemene vergadering van aandeelhouders van Meerlanden (AVA). Het onderzoek concludeert dat de wijziging juridisch niet tegen kan worden gehouden indien een meerderheid van de aandeelhouders hiertoe besluit. Er kan met een 2/3^e meerderheid van stemmen worden besloten tot de hiervoor vereiste statutenwijziging. In de aandeelhoudersvergadering van 12 juni 2020 hebben de andere aandeelhouders het besluit genomen in te stemmen met de voorgestelde wijziging van de kapitaalstructuur mits de bezwaren van Heemstede weggenomen kunnen worden. Alle aandeelhouders behoudens Heemstede staan positief tegenover het voorstel tot wijziging van de kapitaalstructuur. Er wordt wel gestreefd naar een wijziging op basis van unanimititeit, maar dit is juridisch geen voorwaarde.

Het onderzoek heeft zich vervolgens gericht op oplossingen waarmee de bezwaren van Heemstede worden weggenomen en is besproken met Meerlanden.

Een andere waardebeoordeling van de aandelen dan op basis van Intrinsieke waarde.

De intrinsieke waarde per aandeel ontstaat uit het zichtbare eigen vermogen op de balans. Hierbij wordt geen rekening gehouden met toekomstig dividend. Er zijn methodieken waarbij dat wel zo is zoals bij waardebeoordeling op basis van rentabiliteitswaarde of discounted cashflow methode. Deze methodieken passen niet binnen de randvoorwaarden die zijn geformuleerd (objectieve en voor iedereen gelijke waardebeoordeling) voor de transitie. Daarnaast kan het rekening houden met toekomstig rendement leiden tot een hogere vergoeding maar ook lagere vergoeding per aandeel voor Heemstede. Een hogere vergoeding leidt door de lage rentestand niet direct tot een oplossing voor wegvallend dividend.

Meerlanden heeft in de uitgangspunten vastgelegd dat de waarde-bepaling van de aandelen gebaseerd wordt op de intrinsieke waarde (berekening: zichtbaar eigen vermogen op de balans van de onderneming delen door aantal uitstaande aandelen). Hierdoor kan op elk moment op objectieve wijze de waarde van een aandeel worden bepaald en wordt speculatieve prijsvorming uitgesloten. Mutaties in het eigen vermogen worden weerspiegelt in de waarde van het aandeel.

Het terugnemen van de milieustraat door Heemstede

De kapitaalbreng van Heemstede bij toetreding bestond onder meer uit het inbrengen van de milieustraat. Door Deloitte is de mogelijkheid onderzocht of de milieustraat teruggekocht kan worden tegen ingebrachte waarde vermeerderd met de boekwaarde van de investeringen van Meerlanden en vervolgens aan Meerlanden verhuurd kan worden. Meerlanden gaf aan bereid te zijn tot verkoop

Collegebericht

Collegevergadering: 15 december 2020

maar omdat Meerlanden verder de niet overgedragen milieustraten om-niet gebruikt kan geen sprake zijn van verhuur alleen voor Heemstede. Daarnaast zou Heemstede dan ook weer met beheerlasten worden geconfronteerd voor de milieustraat.

Achtergestelde lening

Bij een achtergestelde lening leent Heemstede de intrinsieke waarde van de te verkopen aandelen uit aan Meerlanden en wordt hierover een vaste rente ontvangen. De rente kan door de achtergesteldheid van de lening (bij faillissement gaan alle andere schuldeisers voor) hoger zijn dan de huidige marktrente. Hiermee kan het voor Heemstede wegvallende dividend deels gecompenseerd worden. Door Deloitte is onderzocht of dit past binnen het wettelijk beleidskader (onder meer de wet Fido en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) en het eigen, door de raad van Heemstede vastgestelde beleidskader (onder meer het treasurystatuut en de financiële verordening). Gesteld kan worden dat de achtergestelde lening wel mogelijk is binnen de wetgeving maar niet binnen de eigen kaders. Meerlanden is immers in staat middelen aantrekken bij derden (banken) en de lening wordt alleen verstrekt om Heemstede te compenseren voor inkomstenderving. De achtergestelde lening is daarmee onnodig risicoverhogend en gericht op het genereren van extra opbrengst. Dit is strijdig met het treasurystatuut van Heemstede.

Afkoopsom

Op basis van de nettowinst van een vooraf gespecificeerd aantal jaren zou een afkoopsom (schadevergoeding) kunnen worden bepaald. Dit past niet in de randvoorwaarde dat de wijziging van de kapitaalstructuur geen gevolgen voor Meerlanden zelf mag hebben. Daarnaast wordt een afkoopsom (die zakelijk gezien wordt als schadeloosstelling en als middel om Heemstede af te laten zien van verdere stappen) fiscaal belast bij Heemstede.

Mogelijke oplossingsrichting voor Heemstede

De achtergestelde lening staat niet voor Heemstede open door het eigen beleidskader. Gezocht is in overleg met Meerlanden en de partij die Meerlanden hierbij ondersteunt, Loyens & Loeff naar een oplossing die wel past binnen het beleidskader van Heemstede en die het probleem van het wegvallen van dividend (deels) kan oplossen. Daarnaast moet het een oplossing zijn die ook open staat voor de andere deelnemers die aandelen in moeten leveren.

Transitie-aandeel

Een economisch gelijkwaardige oplossing die niet in strijd is met het Heemsteeds beleidskader, eenvoudig inpasbaar is bij Meerlanden binnen de randvoorwaarden én die tevens open staat voor de andere verkopende gemeenten is het preferent cumulatief aandeel. Hierbij verkoopt Heemstede de aandelen niet maar worden de in te leveren aandelen omgewisseld in een preferent cumulatief aandeel (hierna: transitie-aandeel). De werking is als volgt:

Het aantal aandelen dat Heemstede bij de herverdeling minder krijgt wordt omgezet in 1 transitie-aandeel met een nominale waarde gelijk aan de totale intrinsieke waarde van de in te leveren aandelen (hoofdsom). Dit aandeel geeft jaarlijks recht op een vast dividend ter hoogte van een percentage van de waarde

Collegebericht

Collegevergadering: 15 december 2020

van de hoofdsom. Indien de winst in enig jaar onvoldoende is om dit dividend te betalen wordt dit in het volgende boekjaar alsnog betaald (cumulatief).

Er is sprake van een aandeel waarbij de waarde van het aandeel wordt vast gezet en er sprake is van een vast dividendpercentage. Op deze manier kan Heemstede het wegvallende dividend deels opvangen.

Voordelen van deze oplossingsrichting:

1. kan gebruikt worden om het wegvallende dividend voor Heemstede deels mee op te vangen;
2. past binnen het treasurybeleid van Heemstede;
3. staat open voor de andere aandeelhouders die aandelen moeten overdragen;
4. past binnen de randvoorwaarden voor de transitie zoals besproken in de AVA van Meerlanden;
5. omdat het gaat om 1 aandeel worden de zeggenschapsverhoudingen niet anders dan beoogd met de transitie.

Aandachtspunten.

De volgende aandachtspunten zijn voor Heemstede te benoemen:

Effect op het exploitatieresultaat Heemstede

Aandelen moeten overeenkomstig het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op de balans gewaardeerd worden tegen de verkrijgingsprijs. Dit is bij de aandelen Meerlanden € 46,00. De gemeente stelt zich op het standpunt dat de verkrijgingsprijs van het transitie-aandeel gelijk is aan het aantal in te leveren aandelen x € 46,00. Immers er vindt geen betaling/afrekening plaats dus de verkrijgingsprijs wijzigt niet. Op deze wijze vindt geen mutatie in het exploitatieresultaat van de gemeente plaats. Indien de accountant zich op het standpunt stelt dat er sprake is van een nieuw aandeel met een nieuwe verkrijgingsprijs is verwerking via het exploitatieresultaat van de gemeente verplicht. Hierover wordt voor de transitie afstemming gezocht met de accountant.

Deelnemingsvrijstelling, minimum percentage

De deelnemingsvrijstelling houdt in dit geval in dat winst die belast is bij Meerlanden niet nog eens wordt belast bij de gemeente bij een dividenduitkering. Hiervoor is het noodzakelijk dat de gemeente voor minimaal 5% van het nominaal gestorte kapitaal aandeelhouder is van Meerlanden. Dit percentage geldt voor alle deelnemers. Bij toetreding van een grotere partij aan Meerlanden zou dit kunnen spelen. Meerlanden zal in de uitwerking opnemen hoe hier dan mee moet worden omgegaan om nadelige effecten voor de gemeenten te voorkomen.

Fiscale toets

In het vervolgonderzoek heeft Heemstede Deloitte een fiscale toets laten doen op de mogelijke oplossingsrichting. Hierbij is zowel het BTW aspect als het VPB aspect (belasting over winst) beoordeeld.

Zolang Heemstede zich niet actief mengt in het beheer van de onderneming is er geen economische activiteit voor de BTW en wordt Heemstede niet gekwalificeerd als ondernemer. De wijziging van de kapitaalstructuur en de mogelijke oplossingen leiden daarom niet tot BTW-heffing.

Collegebericht

Collegevergadering: 15 december 2020

Vanuit btw- en vennootschapsbelastingperspectief bezien, bestaan er tegen de omzetting van een deel van het huidige aandelenbelang in (cumulatief) preferente aandelen geen specifieke risico's. Daarnaast concludeert Deloitte in de fiscale toets dat ten opzichte van de achtergestelde lening de uitgifte van preferente aandelen vanuit fiscale optiek veel eenvoudiger is voor Heemstede. Hierbij moet wel het 5% criterium voor de deelnemingsvrijstelling in acht worden genomen.

Mogelijke transitie-scenario's

Op basis van vorenstaande zijn er vier mogelijke scenario's:

1. De te laten aandelen verkopen tegen de intrinsieke waarde en dit bedrag te laten uitkeren;
2. De te laten aandelen verkopen tegen de intrinsieke waarde maar dit bedrag uitlenen aan Meerlanden in de vorm van een achtergestelde lening (op basis van eigen beleidskader niet toegestaan voor Heemstede);
3. De te laten aandelen converteren in een transitie-aandeel (preferent aandeel) gelijk aan de intrinsieke waarde van de te laten aandelen;
4. Niet meegaan in de wijziging kapitaalstructuur en een exitstrategie bepalen.

Ad 1: uitbetaling ineens

Heemstede ontvangt dan de som van de intrinsieke waarde van de aandelen. Door de verkoop van Eneco is er op dit moment geen behoefte aan extra liquide middelen. Daarnaast mogen overtollige middelen alleen worden uitgezet in de vorm van schatkistbankieren bij het Rijk. De rente hierop is 0%. Er is daarmee geen mogelijkheid het dividendgat dat ontstaat door de verkoop van aandelen te beperken.

Ad 2: achtergestelde lening

Hiervoor is toegelicht dat deze optie niet open staat voor Heemstede op basis van het eigen beleidskader.

Ad 3.: transitie-aandeel

Dit is hiervoor toegelicht. De optie "transitie-aandeel" is toegevoegd naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek door Heemstede en is fiscaal getoetst.

Ad 4: Exitstrategie

Wanneer Heemstede niet mee wil in de wijziging van de kapitaalstructuur ontstaat een patstelling. Besluitvorming binnen de raden moet nog plaatsvinden maar in de AVA is de houding ten opzichte van de voorgenomen wijziging kapitaalstructuur positief gezien de doelstelling gericht op toekomstbestendigheid van Meerlanden. Juridisch kan een wijziging worden afgedwongen door een 2/3e meerderheid. De inzet van Meerlanden en de deelnemende gemeenten is gericht op unanimité bij de besluitvorming. Met als uitgangspunt dat Heemstede vooralsnog aandeelhouder van Meerlanden blijft wordt het volgende opgemerkt:

In 2013 heeft Heemstede onderzoek verricht naar een mogelijke exitstrategie ten aanzien van Meerlanden. Hierbij is tevens het eigendom van de milieustraat betrokken. Aanleiding voor het onderzoek was de wens vanuit de commissie Ruimte om als gemeente meer armslag en keuzevrijheid te hebben op het moment dat het contract (de dienstverleningsovereenkomst) met Meerlanden af zou lopen.

Collegebericht

Collegevergadering: 15 december 2020

In het collegebesluit (B-stuk) werd in 2013 opgenomen dat de keuze voor de toekomst nadrukkelijk in de nieuwe raad zou worden gevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn besproken in de commissie Ruimte van 17 juni 2013. In de nieuwe raad van de daaropvolgende bestuursperiode zag men verder geen aanleiding de exitstrategie verder door te zetten.

Inzet college

De inzet van het college is de belangen van de gemeente Heemstede zo goed mogelijk te behartigen en dus een zo goed mogelijke positie voor Heemstede te bewerkstelligen bij deze transitie.

Heemstede heeft in de AVA erop aangedrongen dat er ook tussentijds bestuurlijk overleg/afstemming plaatsvindt hetzij op verzoek van de financiële werkgroep of Meerlanden hetzij op verzoek van één of meer deelnemende gemeenten. Dit is toegezegd. De afspraak daarbij is dat in het vervolg de raden van de deelnemende gemeenten zoveel mogelijk gelijktijdig worden geïnformeerd over de voortgang en (tussentijdse) uitkomsten van het proces.

Bestuurlijk proces

In de AVA van Meerlanden heeft Heemstede ingestemd met het verlenen van de opdracht aan de financiële werkgroep om een definitief voorstel tot wijziging van de kapitaalstructuur uit te werken. Hierin wordt ook het door Heemstede ingebrachte alternatief meegenomen. Vervolgens zal dit definitieve voorstel ter besluitvorming aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten worden voorgelegd.

Dit voorstel zal naar verwachting in maart 2021 beschikbaar zijn. De bestuurlijke besluitvorming binnen de gemeenten kan vervolgens plaats vinden in de periode maart tot en met mei 2021. Gericht wordt op formele besluitvorming in de AVA van Meerlanden in juni 2021.

Strategie Meerlanden

Zo krijg je er een beeld bij

Strategie Meerlanden

Zo krijg je er een beeld bij

